

Kuhmon kaupungin strategia

Khall 23.11.2021 § 355
757/00.01.01.02.00/2021

Valmistelija Kaupunginjohtaja Tytti Määttä, puh. 044 725 5220.

Kuntastrategia on kunnanvaltuuston hyväksymä strategia, josta kunnan kaikki keskeisin päätöksenteko, suunnittelu ja kehittäminen johdetaan. Kuntalain 37§ mukaisesti kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kuntastrategia tulee tarkistaa vähintään kerran valtuuston toimikaudessa. (KL 410/2015).

Strategiassa on kuntayhteisössä ja kuntaorganisaatiossa tapahtuneen vuorovaikutuksen johtopäätöksenä tehtävät linjaukset siitä, mitä pidetään kaikkein tärkeimpinä asioina, joihin halutaan erityisesti panostaa.

Kuntastrategian ja strategisen asian voi määritellä seuraavasti:

- Kuntastrategia on kuntakokonaisuuden pitkän tähtäyksen päätöksentekoa ja toimintaa ohjaava tulevaisuuden suunta tai kantava idea.
- Strateginen päätös tai toimenpide on sellainen, joka vie kuntaa kohti strategiassa määritellyä suuntaa tai ideaa.

Kuntien strateginen johtaminen on moniulotteista. Taustalla on kuntien lukuisista tehtävistä ja toimialoista kumpuava laajuus: kuntastrategian on käsitettävä kunta laajasti kuntalaisten hyvinvoinnin, yhteisöllisyyden, paikallisen elinvoiman ja elinympäristön kehittäjänä sekä organisaationa ja monitoimialaisena konsernina.

Strategiaprosessin läpiviemisen vaativuus haastaa niiden parissa toimivat. Kuntastrategiassa kun joudutaan yhteen sovittamaan, arvottamaan ja priorisoimaan pitkällä tähtäyksellä erilaisia yhteiskuntapoliittisia kantoja ja linjauksia.

Lisäksi kunta tarvitsee usein poikkihallinnollisia strategian toteuttamisohjelmia, jotka laaditaan linjassa kuntastrategian kanssa ja sen tavoitteita tukemaan ja toteuttamaan. Poikkihallinnollisten strategian toteuttamisohjelmien lisäksi kunnan toimialojen on usein tarpeen konkretisoida kuntastrategian linjauksia oman toimialansa näkökulmasta. Kuhmossa poikkihallinnollisia ohjelmia ovat mm. hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma sekä kiinteistöstrategia. Kaupungin palvelualueet konkretisoivat strategian tekemiseksi toimintasuunnitelmassa. Strategian toteutumista seurataan tilinpäätöksiensä yhteydessä.

Kuntalain 1 § mukaan "Kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla". Tämä näkökulma on otettu Kuhmon strategian laadinnan lähtökohdaksi.

Kuntastrategian tulee perustua arvioon kunnan nykytilanteesta sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista kunnan tehtävien toteuttamiseen.

2021 vuoden alussa Kuhmon kaupunki liittyi USO-verkostoon, joka on kuntien, Kuntaliiton ja FCG:n vertaisoppimis- ja tukiverkosto. Valitsimme kolme johtoryhmän jäsentä, jotka osallistuivat USO-kuntien kanssa kuntakentän tulevaisuustyöpajoihin. Näitä kuntakentän skenaariota työstimme yhdessä Suomussalmen johtoryhmän kanssa syyskuussa ja loimme pohjan valtuuston ja nuorisovaltuuston työpajatyöskentelylle. Tulevaisuuskuvien kieli myös ”käännettiin” kainuiksi.

Kuhmon kaupunki vahvisti strategiaprosessissa myös osallisuutta ottamalla käyttöön Kuhmon raati – toimintamallin. Kuhmon raati kutsutaan koolle jatkossa isoissa, koko kaupungin tulevaisuutta koskevista asioista. Kutsuimme kunnan jäseniä yhdessä mukaan takomaan Kuhmon tulevaisuutta ja ideoimaan tulevan valtuustokauden toiminnan kärkiä. Työpajoissa on mietitty mitä hyvää meillä jo on sekä sitä, miltä Kuhmo eri ikäryhmien näkökulmasta tulevaisuudessa näyttää. Erytisinä aiheina ovat olleet yhdenvertaisuus ja kestävä kehitys.

Yhteisen työskentelyn kautta meille syntyi kolme erilaista skenaariota:

1. Välkky/Nohevakunta
2. Hukkakunta/Myö ite
3. Nurkkakunta/mitäpä se hyvejää

Tulevaisuuden skenaariot työstimme yhtä aikaa SWOT-analyysin kanssa. Meillä oli käytössä laajat tausta-aineistot kuntalaiskyselyistä tilastotietoon, joka oli koottu YK:n kestävän kehityksen periaatteisiin nojaten.

Taustamateriaalina on käytetty mm. useita erilaisia selvityksiä, jotka ovat myös tietoverkossa kaikkien ladattavissa.

Pittoa- ja veto tutkimuksen tulokset

<https://www.kuhmo.fi/tyo-ja-yrittaminen/yrittyspalvelut/hankkeet/pittoa-ja-vetoa-kuhmoon/>

Naisnäkökulmaa Kainuuseen

https://kainuunliitto.fi/assets/uploads/2021/04/Naisnakokulmaa_loppuraportti_Kainuun_liitto_2021.pdf

Kainuun Venäjästrategia

https://kainuunliitto.fi/assets/uploads/2021/06/Venajastrategia_hyvaksytty_mkh_14.6.2021.pdf

Monipaikkaisuuden ja paikkariippumattoman työn potentiaali Kuhmossa ja Kainuussa

https://kainuunliitto.fi/assets/uploads/2021/09/Kainuun-monipaikkaisuus_raportti-1.pdf

Hyvinvointikysely

<https://www.kuhmo.fi/ajankohtaista/kuntalaisten-hyvinvointikysely/>

Kun pohjatyö tehtiin hyvin, voitiin valita näkemys kunnan visiosta ja valita skenaario, jota lähdetään tavoittelemaan.

Käytännössä strategian laatiminen käynnistyi loppuvuodesta 2020. Suunnitelma strategian laatimiseksi tehtiin osana Kuhmon kaupungissa käynnissä ollutta kehittäjäkoulutusta. Koulutuksessa opiskelijat opiskelevat tuotekehitystyön erikoisammattitutkinnon. Kaupunginjohtaja Tytti Määtän aiheeksi valikoitui: Osallistava strategiaprosessi valtuuskauden yli. Kyseisen koulutuksen ja ryhmätöiden kautta saatiin arvokasta näkemystä strategiaprosessin läpiviemiseen kaupungissa.

Strategiatyöhön osallistaminen aikataulutettiin ja toteutettiin sekä kyselyin että työpajoin. Strategiasta on viestitty tiedottein, sosiaalisen median kanavien kautta ja myös paikalliset mediat ovat tehneet juttuja teemasta.

Ohessa on kuvattu kronologisesti strategiatyön vaiheet:

- 1.2. Esihenkilöpalaveri: Teema Kuhmon kaupungin strategiaprosessi valtuustokauden yli. Esihenkilöpalaverissa pitkin vuotta käsitelty strategian valmistelun tilanne ja sitä on voinut kommentoida.
- 11.2. Kaupunginjohtajan aamukahvit ja päiväkahvit strategiasta henkilöstölle (lisäksi video strategiatyön aloituksesta)
- 12.2. USO-vastuukonsultin mukaantulo ja yhteistyö läpi prosessin. Lisäksi USO-yhdyshenkilötapaamiset ja koulutukset.
- 17.2., 17.3, 7.4. ja 24.4 USO- kunnat Kestävät kunnat ennakointi työpajat
- 22.4. Meidän Kuhmo strategikysely käynnistyi, jolla kartoitettiin Kuhmon kaupungin henkilöstön, valtuutettujen ja demokratiatoimielinten jäsenten näkemyksiä kaupungin tulevaan strategiaan liittyen. Teemana arvot ja kokonaisuudet.
- 14.7. Meidän Kuhmo strategikysely käynnistyi uusille valtuutetuille
- 3.9. Kuhmon ja Suomussalmen johtoryhmät veivät ennakointityöt eteenpäin työpajassa
- 14.9. Meidän Kuhmo strategikysely käynnistyi kunnan jäsenille
- 20.9. Valtuuston ja valiokuntien strategiaseminaari ja tulevaisuustyöpajat Henkilöstöryhmän kokoaminen vapaaehtoisuuden perusteella strategiatyöhön (jokaisella oli mahdollisuus ilmoittautua)
- 28.9. Kaupunginjohtajan aamukahvit henkilöstölle
- 26.10., 2.11. ja 15.11. henkilöstön strategiatyöpajat
- 12.10., 30.10., 9.11. Kuhmon raati kuntalaistyöpajat
- Sidosryhmät Nuorisovaltuusto 6.10., yrittäjien aamukahvit 4.11., mökkitoimikunta 6.11., maaseudun neuvottelukunta 11.11.
- 27.10. Valtuuston ja valiokuntien strategiaseminaari ja työpajat
- 3.11. Hyvinvointijohtoryhmän työpaja
- 8.11. Johtoryhmän mittarit työpaja strategiaan liittyen
- 9.11. lähtien strategian visualisointi
- 15.11. Strategian läpikäyminen johtoryhmän kanssa
- 22.11. vetovoima- ja tulevaisuusjaosto sekä YT-ryhmä
- 23.11. kaupunginhallitus
- Lausuntokierros
- Strategialinjausten vieminen toimintasuunnitelmaan
- 7.12. tai 14.12. kaupunginhallituksen jatkokäsittely
- 20.12. valtuuston käsittely

Nyt strategia on siinä vaiheessa, että se tuodaan vetovoima- ja tulevaisuusjaoston sekä YT-ryhmän käsittelyyn ja kaupunginhallitus lähettää strategian vielä noin viikon mittaiselle lausuntokierrokselle ennen sen hyväksymistä kaupunginvaltuustossa.

Kuhmon kaupungin visio

Täyttä elämää metsän ja kulttuurin valtakunnassa

Kuhmon kaupungin missio

Luomme mahdollisuuksia - Kuhmo on turvallinen ja avoin kotikaupunki toteuttaa unelmia sekä ajatella isosti

Kuhmon kaupungin arvot

Turvallisuus, Yhdenvertaisuus, Luonto- ja kulttuurikeskeisyys, Kestävä kehitys, Avoimuus, Palvelevuus, Yhteisöllisyys, Uudistuminen

Kuhmon kaupungin strategiset tavoitteet ja toiminnalliset tavoitteet

1. **Kestävä kaupunki**
  - 1.1. Rakennamme puusta
  - 1.2. Vaikutamme hankinnoilla
  - 1.3. Hyödynnämme vihreän siirtymän mahdollisuuksia
  - 1.4. Sopeutamme infrastruktuuria
  - 1.5. Pitkän aikavälin talouden tasapaino
  - 1.6. Fiksu omistaminen
2. **Monipuolinen kannattava ja kansainvälinen elinkeinorakenne**
  - 2.1 Kestävä matkailu ja luovat alat kasvavat
  - 2.2 Woodpolis = Kainuun metsäbiotalouden keskus
  - 2.3 Julkisia ja yksityisiä investointeja tehdään
  - 2.4 Saamme osaaaja
  - 2.5 Tulomuuttopalvelut kunnossa
  - 2.6 Yrittäjämönteinen kaupunki
3. **Täyttä elämää keskustassa ja kylissä -hyvinvoivat Kuhmolaiset**
  - 3.1 Turvallinen ja avoin kaupunki
  - 3.2 Aktiiviset toimijat
  - 3.3 Osalliset ihmiset
  - 3.4 Työllisyyden edistäminen
  - 3.5 Monipuoliset ja ajassa elävät harrastusmahdollisuudet
  - 3.6 Elämän murroskohdat huomioidaan
4. **Tunnettu ja verkostoitunut kaupunki**
  - 4.1 Kuhmon aluebrändi tunnetaan
  - 4.2 Luotettava yhteistyökumppani
  - 4.3 Metsään liittyvät verkostot ovat hallussa
  - 4.4 Toimimme kansainvälisissä kulttuuriverkostoissa
  - 4.5 Elävä suhde Kostamuksen ja Karjalan tasavallan kanssa
5. **Inhimillinen kehitys on mahdollista kaikille**
  - 5.1 Kannustava varhaiskasvatus
  - 5.2 Yhteisöllinen ja turvallinen perusopetus
  - 5.3 Vetovoimainen oma lukio
  - 5.4 Ammattiin voi opiskella Kuhmossa
  - 5.5 Laadukkaat elinikäisen oppimisien palvelut
6. **Ihmislähtöinen organisaatio ja vetovoimainen työyhteisö**
  - 6.1 Hyvä palveluasenne
  - 6.2 Valmentava johtajuus
  - 6.3 Itseohjautuvat tiimit
  - 6.4 Salliva kokeilukulttuuri
  - 6.5 Yhteisöllinen, resilientti ja yhdessä onnistumisia juhлива työyhteisö

Visualisoitu luonnos strategiaksi on esityslistan liitteenä.

Esittelijä Kaupunginjohtaja Määttä Tytti

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus lähettää strategialuonnoksen lausuntokierrokselle.

Päätös Kaupunginhallitus yksimielisesti hyväksyi kaupunginjohtajan päätösehdotuksen.